

Dnr.....

Stockholms stad
Miljö & Hälsoskyddsnämnden
Box 8136
104 20 Stockholm

Nils Eriksson ./ Stockholm stad, Miljö & Hälsoskyddsnämnden m.fl.
angående **värmepumpsanläggning på fastigheten Stockholm Häxörten 14**

Ni föreläggs att yttra Er över innehållet i bifogade handlingar **senast den 5 mars 2012**.

Om Ni inte yttrar Er kan målet ändå komma att avgöras.

Ert yttrande ska vara skriftligt och sändas till mark- och miljödomstolen. I yttrandet ska Ni ange domstolens målnummer M 215-12.

Meta Dehlin
Telefon direkt 08-561 656 40

Bifogas, aktbilaga 2-4

European lawyers and trustee administration
Dept: Adm. law
www.eulta.eu

7/12

INKOM
LÄNSSTYRELSEN I STOCKHOLMS LÄN

2012 -01- 09

DNR: 5052-772-12

Länsstyrelsen i Stockholms län/
Mark och miljödomstolen Nacka tingsrätt
Box 22067
104 22 Stockholm

Överklagan av länsstyrelsen i Stockholms läns beslut beteckning 5051-21724-2011 ang. tillstånd att inrätta en värmepumpsanläggning på fastigheten Häxörten 14 i Stockholms stad

Klagande Nils Eriksson
Hässelby Strandväg 46
165 65 Hässelby

Ombud Erik Sandell, EULTA
Junkergatan 1, 2 tr
126 53 Hägersten
Tel:073 – 599 80 70

Motpart Miljö och hälsoskydds nämnden
Stockholms stad

Saken Tillstånd för inrättande av värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark, Nu överklagande

NACKA TINGSRÄTT

Ink 2012 -01- 13
Akt. UM/215-12
Aktbil. 9

Som ombud för Nils Eriksson får jag överklaga länsstyrelsens beslut bet. nr 5051-21724-2011 daterat 2011-12-07 enligt angivna yrkanden och grunder. Fullmakt hos Länsstyrelsen Stockholms län.

Yrkande

Nils Eriksson yrkar i första hand att beslutet omprövas och ändras på så sätt att borrhålet faktiska placering vid markytan ändras till att minimum uppfylla Sveriges geologiska undersöknings (SGU) norm om 20 meter säkerhetsavstånd för att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö i enlighet med 1 kap 1 § Miljöbalk (1998:808).

I andra hand yrkas att borrhålet i vart fall omplaceras så att energiutvinningen inte påverkas och placeras i enlighet med Miljöbalk (1998:808) och med hänsyn tagen till skälighetsregeln då nuvarande placering är i diametralt förhållande mot gällande regler.

Huvudkontor:
Junkergatan 1, 2 tr.
S-126 53 Hägersten

E-post: eriks@eulta.eu
Tel: +46 73 599 80 70

Org.Nr: SE 761130-0414

European lawyers and trustee administration
Dept: Adm. law
www.eulta.eu

Grunder

Valdemar Hansson, Hässelby strandväg 48, 165 65 Hässelby har till Stockholms miljö och hälsoskyddsnämnd ansökt om tillstånd för inrättande av värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark för fastigheten HÄXÖRTEN 14. I s.k. grannyttrande, i enlighet med 19 kap 4 § miljöbalken, har Miljöförvaltningen anfört att grannarna till fastighet HÄXÖRTEN 14 kan yttra sig över ansökan.

Av Miljöförvaltningens beslutsmotivering framgår att vid vinklade borrhål är det borrhålets medeldjup som skall placeras minst 20 meter från befintliga energibrunnar eller från "befintliga energibrunnars medeldjup". Borrhålets medeldjup på fastighet HÄXÖRTEN 13 är definitivt 62 meter. Vid 62 meters djup så är det planerade borrhålet från HÄXÖRTEN 14 långt innanför gränsen på säkerhetsavståndet om 20 meter då nuvarande placering om 15 meter vid markytan och 4 graders lutning inte uppnår 20 meter förrän vid slutet av HÄXÖRTEN 13 borrhål. Beslutet skall därför ändras på så sätt som yrkas.

Sveriges geologiska undersöknings (SGU) norm om 20 meter säkerhetsavstånd för att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö i enlighet med 1 kap 1 § Miljöbalk (1998:808) skall vidare följas. Länsstyrelsen (Lst) har inte på något sätt lagfäst sitt beslut och Lst egna godtyckliga uppfattning om att mer än ett tillfredställande energiuttag i Erikssons borrhål kan förväntas kan på goda grunder lämnas utan hänseende då det saknar juridisk, vetenskaplig, geologisk och i övrigt förnuftmässig förankring.

Omständigheter i sak

Rättsligt bindande principer och allmänna hänsynsregler föreskriver att den som vidtar en åtgärd som inte är av försumbar betydelse med hänsyn till miljöbalkens mål skall välja en lämplig plats samt hushålla med råvaror och energi (Prop 1997/98:45 s 200). Vidare har lagstiftaren fastslagit att vid tillämpningen av hänsynsreglerna skall en skälighetsavvägning göras med hänsyn särskilt till å ena sidan nyttan av försiktighetsmått å andra sidan kostnaderna för att vidta dessa. Detta har inte Miljöförvaltningen eller Lst tagit hänsyn till i och med att en miljömässigt mer anpassad placering av borrhålet inte medför några ökade kostnader saknar beslutet laga grund.

Det kan hållas för visst att Lst har helt godtyckligt uppskattat att ett tillfredställande energiuttag kan förväntas utan att på något sätt förankra det i de redan företagna geologiska undersökningarna och betingelserna. Det finns överhuvudtaget inget fakta alls i målet som styrker det av Lst anförda.

Ang. energiuttaget och effektförlust

Den nuvarande placeringen av borrhål som Miljöförvaltningen godkänt för HÄXÖRTEN 14 har inte på något sätt tagit hänsyn till att berggrunden börjar först vid 11 meters djup då allting ovanför 11 meter består av sand och jord och från 11 meter ned till 18 meter är det trasigt berg utan vattenförande sprickor. Av bil 1 "Slutrapport" från Sven Anderssons i Uppsala Grundvattenteknik AB:s rapport framgår det att vattenförande sprickor börjar från 19 meter. Detta medför att själva bergvärmens först kan utvinnas vid 19 meters djup och nedåt. Nils Eriksson får härmed göra gällande att all väsentlig energiutvinning som kan göras för fastighet HÄXÖRTEN 13 är från 19 meters djup ned till 124 meter som är borrhålets längd vid fastighet HÄXÖRTEN 13. D v s 105 meter är den längd varvid den faktiska energiutvinningen kan ske för HÄXÖRTEN 13. Detta betyder att 105 meter ligger det planerade HÄXÖRTEN 14:s borrhål långt inom 20 meter varvid ett gemensamt energiuttag kommer ske och väsentlig effektförlust för bägge anläggningarna kommer att uppstå och miljövinster kommer bli försumbara.

Huvudkontor:
Junkergatan 1, 2 tr.
S-126 53 Hägersten

E-post: eriks@eulta.eu
Tel: +46 73 599 80 70

Org.Nr: SE 761130-0414

European lawyers and trustee administration
Dept: Adm. law
www.eulta.eu

Förutom att HÄXÖRTEN 14:s anläggning knappast kommer att uppnå den effekt som eftersträvas så kommer även fastigheten vid HÄXÖRTEN 13 att bli lidande, dvs 3:e part kommer lida skada vilket strider såväl mot 1 kap 1 § Miljöbalk (1998:808) samt mot 2 kap 1- 5 § samma lag.

Ang. STEM:s föreskrifter och SGU:s rekommendationer

Av Statens Energimyndighets (STEM) föreskrifter framgår det att det skall vara minst 20 meter mellan borrhålen. Är avståndet mindre finns det risk att de två borrhålen påverkar och kyler varandra. Det nuvarande beslutet är därmed i diametral riktning mot det ovan anförda och som framgår av bil. 2 "Skiss borrhål" så kommer det all väsentlig energiutvinning för HÄXÖRTEN 13 påverkas av det planerade borrhålet för HÄXÖRTEN 14 i röd zon markerad C i bil. 2. Av SGU:s rekommendationer framgår att efterhand brukar värmefaktorn försämrans, bland annat beroende på att berget inte hinner transportera tillräckligt med energi till borrhålet och temperaturen i hålet och dess närmaste omgivning sänks. De flesta kommuner kräver ett minsta avstånd på 20 meter mellan energibrunnarna. HÄXÖRTEN 13 har haft sin anläggning i drift sedan 1982 och det ger klart vid handen att värmefaktorn i området i allt väsentligt utnyttjas och det måste tas i beräkning för framgena anläggningar. Miljöförvaltningen eller Lst har inte beaktat detta och Nils E. yrkar därför att beslutet omprövas och ändras.

Ang. lutande borrhål

Lst har anført i sin motivering till beslutet att för det fall det rekommenderade avståndet inte kan uppnås kan exempelvis lutande borrhål borraras, så länge det placeras innanför tomtgränsen. Borrhålen lutas då från varandra. Detta är ett mycket viktigt argument och ger klart för handen att de tekniska förutsättningarna inte existerar då det framgår med önskvärd tydlighet av Sven Anderssons i Uppsala Grundvattenteknik AB:s rapport att Nils Erikssons hål är borrarat i absolut vertikal vinkel dvs inte på något sätt vinklat från det tilltänkta borrhålet vid HÄXÖRTEN 14. Lst har inte beaktat detta och därmed frånsett det kanske viktigaste argumentet för att flytta borrhålet på så sätt som yrkats.

European lawyers and trustee administration
Dept: Adm. law
www.eulta.eu

Sammanfattning

Med det ovan anförda menar Nils E. att Valdemar H:s tillstånd bör omprövas och ändras på så sätt att tillståndet för inrättande av värmepumpsanläggning för utvinning av värme ur mark uppfyller 1 kap 1 § Miljöbalk (1998:808) d v s främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. Det framgår av fakta i målet att nuvarande beslut gynnar varken miljön eller parterna i målet. Nils E. har genom sin anläggning inrättad redan 1982 varit en av pionjärerna på området med upprätta en bergvärmepump. Genom mödosamt jobb och årtal av kalibrering är det verklighetsfrämmande att inte uppfylla miljöbalkens mål att tillintetgöra det jobb som är nedlagt av Nils E.

Vi får i sammanhanget erinra att inget borrhål vid Häxörten 14 upprättats ännu och det finns därmed ännu tid att säkerhetställa att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö. Att påstå utan vare sig vetenskaplig, geologisk eller juridisk grund att tillfredställande energituttag kan förväntas är i alla avseende verklighetsfrämmande och torde inte utgöra grund för miljömässiga beslut. Undertecknar yrkar därmed att beslutet omprövas och ändras på sätt som yrkats.

Bevis

-Skriftliga bevis

- "Slutrapport" bil 1 – Med bevisningen skall styrkas att nuvarande anläggnings energiuttag ligger för nära det planerade HÄXÖRTEN 14:s borrhål och att de geologiska förutsättningarna inte tillåter att anläggningarna ligger så tätt som nämnden godkänt.
- "Skiss borrhål" bil 2 – Med skissen skall bevisas att det Lst anført som grund till beslutet, dvs att borrhålen skall vinklas ifrån varandra, inte är genomförbart i den omfattning som skulle krävas för att de miljömässiga målen för förrättningen skulle kunna uppfyllas.

Hägersten 2012-01-0427

Erik Sandell

Bilagor

1. Slutrapport
2. Skiss borrhål

Huvudkontor:
Junkergatan 1, 2 tr.
S-126 53 Hägersten

E-post: eriks@eulta.eu
Tel:+ 46 73 599 80 70

Org.Nr: SE 761130-0414

B.1 1

NACKA TINGSRÅT

Ink 2012-01-13

6845

Akt. UMR 15-12

Aktbil. 3

SLUTRAPPORT

(FORRHÅL NR 1) 1023:402

(SSU:s kod) 018038

Beställare Svorgihuset AB

(Eriksson, Håsselby strandväg 46) 14 JAN 198

Adress Bellmansgatan 26, 116 47 Stockholm Tel

Fastighet (Mårten 1) Församling Håsselby Kommun Stockholm

Skapelseens ligg på fastigheten Län A

Boringens avser: Huskällvattnet Industriavatten Annat vatten vätningsslag ENE

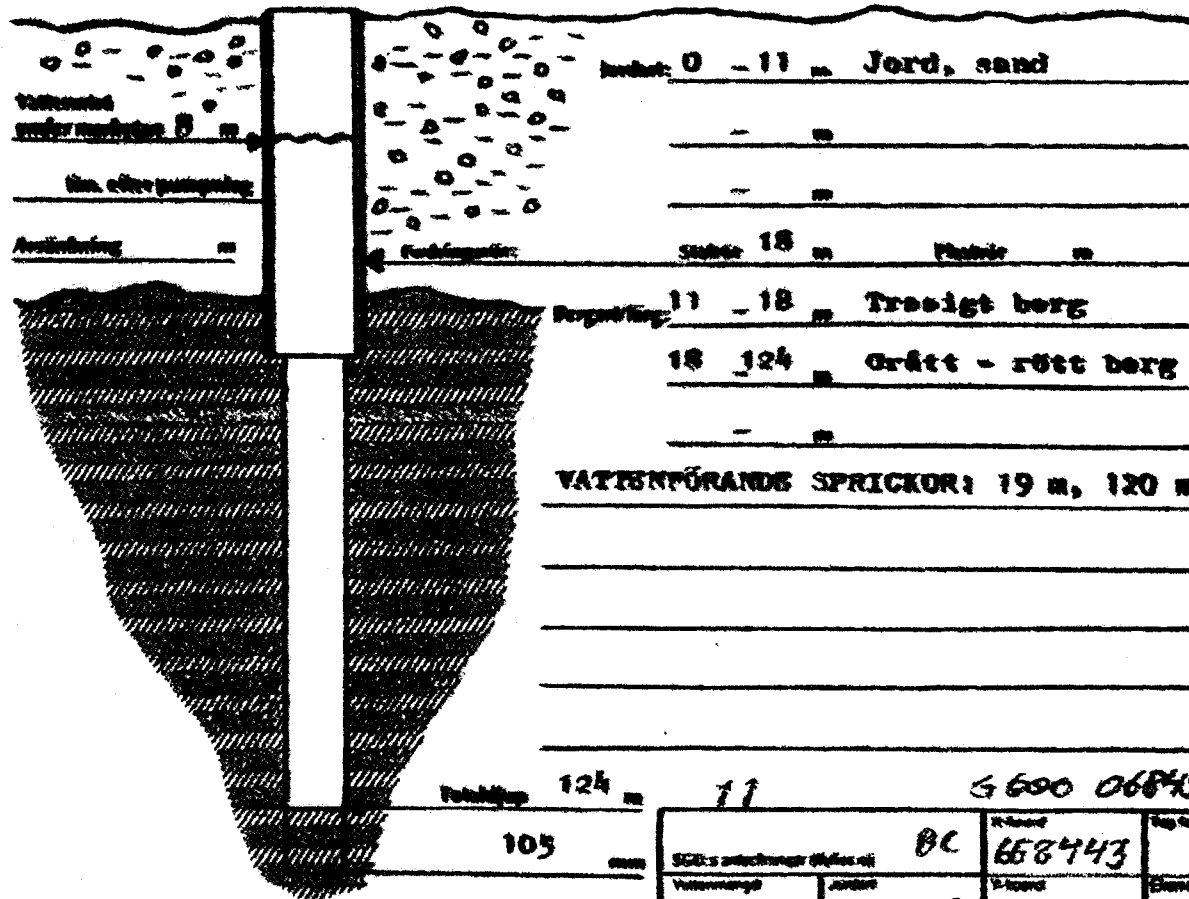
Boringens avstånd K07-82 Uppmätt vattenslag 5000 l/min

INKOM LÄNSSTYRELSEN I STOCKHOLMS LÄN

Uppmätt genom: Avrinning 1 l/min Flödesmätning Pumpning 2012-01-09

Boringsdjup 11 m

DNR: .....

VATTENFÖRANDE SPRICKOR: 19 m, 120 m (5000 l/min)

Fotolapp 124 m 105 m

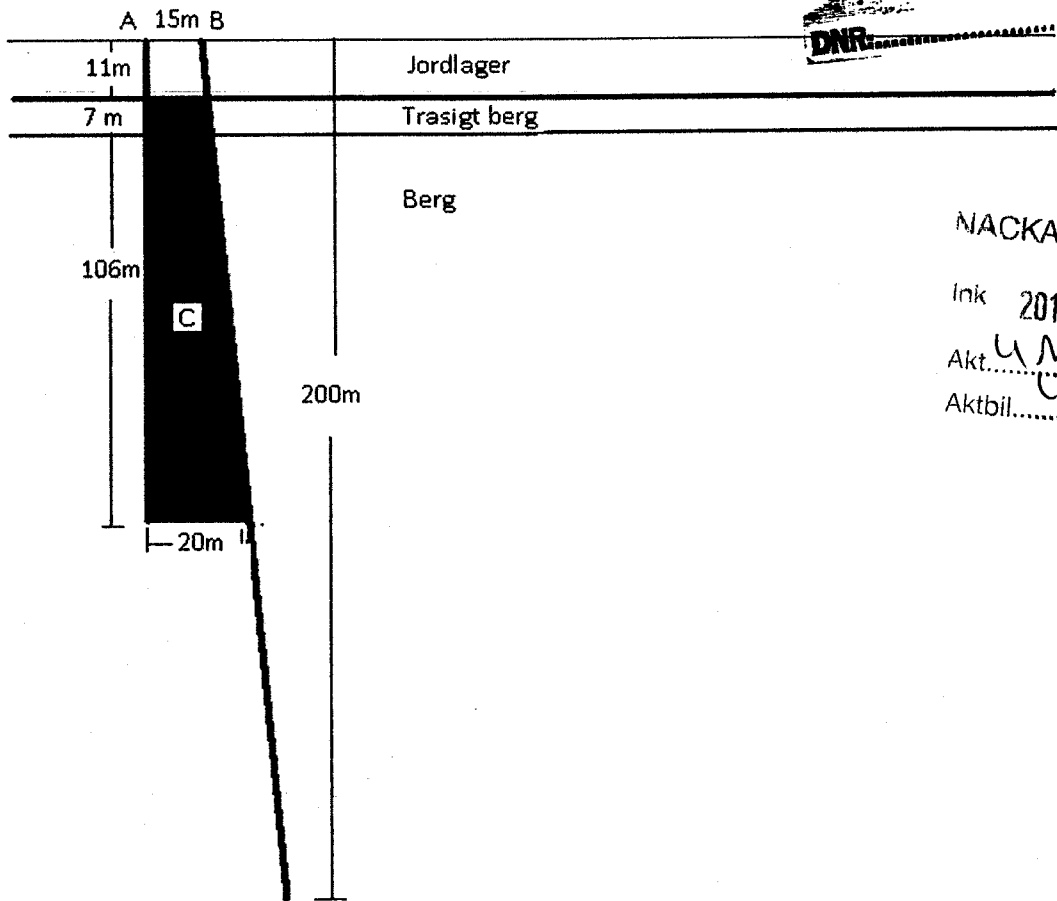
SSU:s anmälningsblankett		BC	658743	10262
Vattenslag	Jord	0	161450	AE2
Avrinning	Berg	1	10	BA24
Spec. tillstånd				

Uppsala den 2012

Medlem i Svenska Brunnborrarnas Branschorganisation

SVEN ANDERSSONS I UPPSALA

GRUNDVATTENBORRNING

NACKA TINGSRÄTT

Ink 2012 -01- 13

Akt. UM 215-12

Aktbil. 4

A = HÄXÖRTEN 13, borrhål vid markytan

B = HÄXÖRTEN 14, borrhål vid markytan

C = Röd zon som gemensamt energiuttag kommer ske